

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-08-03

08.03.2021.

Ierosināta vēl viena lieta par normām, kas noteica pārrēķina apmēru, ko enerģijas lietotājs maksā dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpuma gadījumā

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2021. gada 5. martā ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 “Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 88.2. apakšpunkta un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 “Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim, (turpmāk – Noteikumi Nr. 78) 88.2. apakšpunkts:

“Šo noteikumu 87. punktā minētā pārkāpuma dēļ sistēmas operators patērētās dabasgāzes daudzumu aprēķina šādi: [...] mājstāimniecības lietotājam – ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktās dabasgāzes diferencētās patēriņa normas sadzīves vajadzībām un apkurei dzīvojamās un saimniecības ēkās vai ņemot vērā lietotāja dabasgāzes iekārtu un aparātu maksimālo iespējamo slodzi, ja lietotājs gazificētajā objektā dabasgāzi izmanto mērķim, kas nav ietverts diferencētajās patēriņa normās sadzīves vajadzībām un apkurei dzīvojamās un saimniecības ēkās.”

Noteikumu Nr. 78 89. punkts:

“Ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā atbilstoši šo noteikumu 88. punktam, atskaitot ar komercuzskaites mēraparātu uzskaitīto dabasgāzes daudzumu periodā, kurā samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums, un dabasgāzes cenu nosakot pēdējās garantētās piegādes cenas apmērā pārkāpuma fakta konstatācijas mēnesī. Pamatojoties uz veikto izlietotās dabasgāzes pārrēķinu, sistēmas operators izraksta lietotājam rēķinu, kurā norāda

izlietotās dabasgāzes pārrēķinu un samaksas termiņu. Lietotājam ir pienākums laikus un pilnā apmērā norēķināties ar sadales sistēmas operatoru.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pants: “Likumdošanas tiesības pieder Saeimai, kā arī tautai šīnī Satversmē paredzētā kārtībā un apmēros.”
- Satversmes 105. panta pirmais un trešais teikums: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. [...] Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.”
- Enerģētikas likuma 107. panta septītā daļa: “Kārtību, kādā lietotājiem piegādā dabasgāzi un pārtrauc tās piegādi, dabasgāzes sistēmas drošas lietošanas prasības, tirgotāja, publiskā tirgotāja, sistēmas operatora, lietotāja un gazificētā objekta īpašnieka tiesības un pienākumus dabasgāzes piegādē un lietošanā, kārtību, kādā veicami norēķini par saņemtajiem pakalpojumiem, nokavējuma procentu apmēru, tirgotāju maiņas kārtību un lietotāju apgādi dabasgāzes piegādes traucējumu gadījumā, kā arī sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojuma sniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Rīgas rajona tiesas un Zemgales rajona tiesas pieteikumiem. To tiesvedībā ir civillietas, kurās celtas prasības par parāda piedziņu pret fiziskām personām – dabasgāzes lietotājiem, kas ir mājsaimniecības lietotāji. No pieteikumiem izriet, ka apstrīdētās normas ir piemērojamas Pieteikumu iesniedzēju izskatīšanā esošajās lietās.

Pieteikumu iesniedzējas norāda, ka apstrīdētās Noteikumu Nr. 78 normas esot izdotas, pārkāpjot Enerģētikas likuma 107. panta septītajā daļā ietverto pilnvarojumu Ministru kabinetam. Turklāt ar pienākumu veikt samaksu par dabasgāzi atbilstoši energoapgādes komersanta aprēķinam tiekot aizskartas Pieteikumu iesniedzēju izskatīšanā esošajās lietās iesaistīto atbildētāju tiesības uz īpašumu. Šā pamattiesību ierobežojuma leģitīmie mērķi esot sasniedzami ar samērīgākiem līdzekļiem.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ministru kabinetu līdz 2021. gada 5. maijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir 2021. gada 5. augusts.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/03/2021-08-03_lemums_par_ierosinasanu.pdf

---

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par Satversmes tiesu [šeit](#).

